

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN LA ESPERO

September 1947

35 årg. Nr 9

ORGAN FÖR SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET

BERN

MALMÖ

Ernfrid Malmgren.

Esperantisternas stora årligen återkommande generalmönstring, världskongressen, ägde i år rum i Bern i Schweiz omkring månadsskiftet juli—augusti.

Tidigare under året hade beslut fattats att samman slå de båda esperantiska världsförbunden till ett. Detta beslut konfirmerades på kongressen. I den nya styrelsen invaldes medlemmar från de båda förutvarande förbundens styrelser.

Ordförande för världsförbundet blev en svensk, folkskollärare Ernfrid Malmgren, Stockholm.

Ordföranden uttalar som sin förhoppning, att esperantos genombrott skall vara nära förestående. I vissa länder, såsom Island, Tjeckoslovakien, Ungern och Österrike har esperanto en mycket stark ställning. Man kommer att särskilt rikta sin uppmärksamhet på dessa länder för att få esperantos ställning befast. Har bara några länder börjat att allmänt använda esperanto, kan man hoppas, att andra följer efter.

Betydande svårigheter upptornar sig emellertid. Det är t. ex. på grund av valutarestriktioner ofta nästan

B

O

N

V

E N O N

al la 33-a!

La venontjara Universala Kongreso de Esperanto okazos en Malmö. Pro valutaj cirkonstancoj la sveda esperantomovado elektis la nomitan urbon en la plej suda provinco, ĉar ĝi estas sufiĉe proksima al la plej granda parto de la eŭropa kontinento.

La sveda movado kore bonvenigas vin al la 33-a, al la kongresa urbo, al la provinco Skanio kaj cetere al la tuta Svedujo. Ni esperas, ke la kongreso estu rezultoriĉa, kaj ke ĝi alportu novan energion al la movado.

Jam nun anoncu vin! Petu informojn kaj aliĝilojn ĉe: 33-a Universala Kongreso de Esperanto, MALMÖ, Svedujo.

Loka Kongresa Komitato.

omöjligo att senda medlemsavgiftoj eller likvidoj för böcker och tidningar tvärs över gränserna.

Nästa års världskongress kommer att avhållas i Malmö. Se inbjudan till denna här ovan! På bernkongressen visades film från Sverige. Denna rönto ett mycket gott mottagande av de omkring 500 åskådarna. Till filmen höll kammarskrivare Jan Strönne i Malmö ett kåserande anförande.

La Espero, septembro 1947.

Svedlingva teksto

La nuna numero de nia gazeto plejgrandparte estas en la sveda lingvo. Ĉar ni de tempo al tempo el eksterlando ricevas plendojn pri troa uzo de la nacia lingvo, ni tie ĉi devas iom klarigi la aferon.

Jam longan tempon estas kutimo, ke la Sveda Esperanto-Gazeto aperigas en la komenco de la aŭtuno svedlingvan numeron, kiu estas uzata kiel propaganda numero. La samideanoj kutimas aĉeti pli multajn ekzemplerojn de tiu ĉi numero por disdonado aŭ revenado al personoj neesperantistaj, kiujn oni per tiu maniero volas atentigi pri la valoro kaj eblecoj de nia lingvo. Ankaŭ tiun ĉi jaron ni provas sekvi la kutimon. Tial en tiu ĉi numero la plej multa teksto estas en la sveda lingvo. Por eksterlandaj esperantistoj tiu teksto apenaŭ enhavas iajn novaĵojn, ĉar ni pritraktas jam konatajn aferojn aŭ ĝeneralajn eblecojn de esperanto. Escepton eble formas la artikoloj pri la kongreso de Bern, sed tiujn informojn vi ja facile povas legi en via-landaj aŭ en internaciaj esperantaj gazetoj.

Ĉu estonte uzi nur esperanton, estas demando, ankoraŭ ne definitive respondita, sed ni supozas, ke esperanto estos pli kaj pli superrega en niaj kolonoj. Por al komencantoj doni ion por legi, ni provos provizi la paĝojn per anekdotoj kaj mallongaj rakontoj kaj cetera facila materialo.

Oso.

Utnyttja esperanto!

Min resa till Schweiz hade tre syften. Dels skulle jag deltaga i den stora världsesperantokongressen i Bern. — det hade jag föresatt mig redan för mycket länge sedan och satt som ett av de mål, som jag medvetet strävat efter, liksom jag redan nu satt som mål att 1949 följa med till världsesperantokongressen i Nizza. Dels skulle jag besöka det kooperativa förbundets i Schweiz representanter för studier liksom också de stora varuhusens chefsdekoratörer för att om möjligt göra mina egna varuexponeringar hos Paul U. Bergströms A. B. modernare och effektivare. Dels skulle jag se Schweiz som turist.

Om det första syftet finns det många andra, som kan berättas bättre, om det sista berättas redan allt för mycket. Men om hur det går till att studera effektivt i Schweiz utan att kunna andra språk än svenska och esperanto, skulle jag vilja skriva några rader.

Kooperativa Förbundets sekretariat hade vänligt nog givit mig ett introduktionsbrev till Verband Schweiz. Konsumvereine. Från PUB:s dekorationschef Sven Mellberg hade jag ett sådant brev till varuhuset. Vid min ankomst till Basel på kvällen den 25 aug. slog jag upp UEA:s, vilket uttytt är Universala Esperanto-Asocios, förteckning över esperanto-ombud, — en tjock bok, som innehåller c:a 2.500 namn i 70 länder. Jag sökte

Tolken Schildt, Gösta Rosenqvist, direktör Rhudin och en man på reklamavdelningen på Konsumvereines gård i Basel.

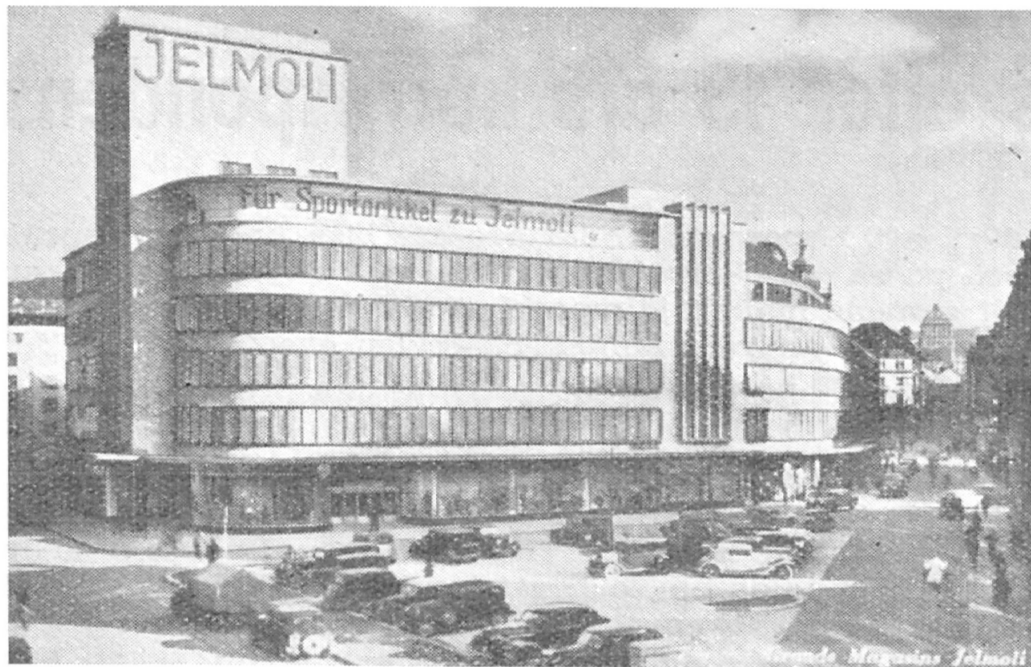
under Basel och fann där namnet VD F-ino J. Righetti, kontoroficistino, Amerbachstr. 87, tel. 4.25.49. Hon har alltså till uppgift att ta emot resande esperantister i Basel. Jag stoppade in ett 20-rappenstycke i telefonautomaten och prövade min lycka. Jag blev glatt överraskad, då en melodisk röst vänligt svarade, att delegaten skulle ordna allt för mig och dessutom strax komma ned till tåget för att hjälpa mig till rätta. Jag blev dels glad över detta, därför att jag annars hade stått där vackert i ett främmande land med ringa språkkunskaper, dels överraskad, därför att jag innan jag reste — jag måste tillstå det — hade haft mina små tvivel om esperantos praktiska användbarhet.

Röstens ägarinna befanns vara om möjligt ännu angenämare och vänligare än vad rösten angav. Därtill kom att ombudet i fråga visade sig vara en mycket intelligent och frapperande skön italiensk-schweiziska, en välgymnastiserad fäkterska. Vårt vackra esperanto-ombud ordnade hotellrum i en stad, där det inte går att ordna hotellrum, skaffade tolk för besöket hos COOP samt visade stadens sevärigheter högst egenhändigt. Med andra ord det blev en lyckad kväll.

På morgonen dagen därpå ringde vi Konsumvereine och bad om företräde. Direktör Rhudin tog emot oss storartat. Jag talade esperanto. Den infödde tolken var en språklärare Schilt. Direktör Rhudin talade Baseltyska. Det var här den stora överraskningen kom, för att inte säga chocken. Jag hade ju i min enfald inbillat mig, att det skulle bli en väldigt tidsödande, stapplande språkövning. Tvärtom. Det blev faktiskt ett slags hastighetspratande. Tolken översatte nämligen samtidigt som vi talade, varför samtalen flöt nära nog lika obehindrat som om jag talat svenska med direktör Rhudin. Tidvis glömde man faktiskt bort att tolken fanns. Det var sannerligen inte att undra på, att praktiskt taget alla personer, som jag uppsökte i studiesyfte, efter en stund frågade tolken, om han talade svenska. Jag misstänker, att de aldrig varit med om att en utlänning så snabbt kunnat förstå så mycket av vad som sades. Ty handen på hjärtat, det fordras allt ganska mycket för att man skall kunna behärska engelskan, tyskan eller franskan så bra, att man kan använda dem flytande i en diskussion. Att man ganska snart lär sig esperanto så pass väl, bevisar bl. a. de praktiska resultaten av mina besök.

Efter ett allmänt samtal med direktör Rhudin sammanfördes vi med chefen för reklamavdelningen, John Plattner, en godmodig reklamkonstnär, vars affischer och övriga trycksaker imponerade i allra högsta grad. För den oinvigde kanske det intresserar att höra, att schweizarna ligger bland de allra främsta, när det gäller reklamkonst. Hr Plattner föreslog utbyte av reklamtryck mellan våra företag. Även han blev mäkta förvånad över att vi utan minsta svårighet kunde sampråka, trots att det gällde facksaker, och att vi gjorde detta t. o. m. lättare, än om jag hade talat tyska flytande. Man måste komma ihåg, att tyskan i Schweiz merendels består av dialekter. Det givande sammanträffandet avslutades med att vi blev bjudna på en storslagen äkta schweizisk lunch, vilket bl. a. betyder mycket kött och många goda viner, samt ett löfte från direktör Rhudin att en annan dag få disponera en bil, för att vi bekvämt skulle kunna besöka COOP:s olika anläggningar i Basel.

Under kongressveckan i Bern samlades en hel liten delegation bestående av fröken Eklöf från PUB, hr Rosenqvist, sekr. i Stockholms Merkantila Dekoratorsklubb, tolken, hr Lehner från Bern samt undertecknad, för ett besök hos varuhuset Gebrüder Loeb. Chefsdekoratören där, hr Berger, mottog oss ganska reserverat — kanske på grund av att vi talade esperanto, vad vet jag — men tinade upp högst avsevärt, sedan det visat sig, att språksvårigheterna inte var några svårigheter. Besöket resulterade i ett timslångt samtal om gemensamma fackfrågor. Förslag väcktes t. o. m. om att vi skulle undersöka möjligheterna för ett ev. utbyte av arbetskraft i utbildningssyfte. Här om någonsin förelåg svårigheter, då inte alla i "delegationen" förstod esperanto, varför tolkningen företogs i fyra led. Men det gick flytande. Men man kunde inte undgå att göra den reflexionen, att hade alla kunnat esperanto, hade re-

Varuhuset Jelmoli i Zürich har gott namn om sig.

sultatet blivit detsamma, som under världsesperanto-kongressen i Bern, där 1.400 personer från 35 nationer kunde utan minsta svårighet direkt samtala med varandra om de mest ingående saker.

I Zürich fick vi ett synnerligen varmhjärtat mottagande av herrskapet Laederach, hos vilka vi bodde under tre dygn, likaså av arkitekt Enz, som var vår introduktör och förnämliga tolk vid besöken hos olika företag. Man kan gott säga, att hr Enz talade esperanto lika flytande som den underliga tyskdialekt, på vilken han underhöll sig med infödingarna.

Besöken i Zürich gällde konsumtionsföreningen där, vars mest intresserade representant var hr H. Dangelmeier, sekreteraren, som ordnade den internationella kooperativa kongressen i Zürich i höstas med dess tolkningssvårigheter. Han sammanförde oss med direktör Horlacher och dekoratören Affolter Walter, vilken senare visade oss reklamanläggningarna och ställde en mängd studiemateriel till vårt förfogande. Direktör Scherer i varuhuset Globus utstrålade välvilja med hela sin leende person och introducerade oss hos sin chefsdekoratör A. Keller, en strong herre, som var mycket reserverad innan han kom underfund med att vi inte kom för att sälja — schweizarna vill hellre sälja själva. Sedan visade t. o. m. denne herre så mycken välvilja han var mäktig. Hr Enz utomordentliga tolkningsteknik, som möjliggjorde för oss att tala obehindrat, bidrog till det goda resultatet, vilket bl. a. bestod i en överenskommelse om utbyte av material. Chefsdekoratören hos varuhuset Jelmoli, hr Erhardt, var så pass stor, att vi i någon mån kom att tro, att detta berodde på hans bristande fackkunskaper, vilket inte hindrade, att han i nåder lät oss se foton av fönster från nämnda förnäma firma. Även här visade sig esperanto strålande användbart, inte bara som samtalsspråk, utan som förmedlare. En av dekoratörerna kontaktade hr Enz, för att han skulle söka förmedla ett ev. arbetsutbyte.

Skulle jag våga mig på en sammanfattning av intrycken från dessa praktiska prov på esperantos användbarhet, skulle det möjligen kunna formuleras så: Visst skall man lära sig en smula av de stora nationalspråken — just så mycket att man kan köpa saker, hyra rum, fråga efter vägen eller gärna ännu litet mer — men vill man ha ett verkligt utbyte av studiebesök, bör man lära sig esperanto. Då kan man resa vart som helst och med hjälp av esperantister på trakten, som ju förstår platsens egen dialekt, kontakta de personer, som man har intresse av. Detta är alltså esperantos ställning i dag, men om vi alla skulle bli en smula idealister och arbeta för att esperanto måtte studeras mer, då skulle det kunna hända, att vi inte alls behövde anlita infödd tolk, utan att vi kunde tala direkt på ett lättförståeligt språk med vem det vara må. Varför inte?

Jag uppmanar alla, som läser det här, att i eget intresse lära sig esperanto! Mödan är ringa, men utbytet stort!

Helmer Almén.

Skolkorrespondens

En dag kom en finsk lärare in i mitt klassrum. Han blev en smula förvånad, då han på anslagstavlan bland teckningar och mer eller mindre värdefulla resultat av barnens flit i arbetsövningar och annan bråte, som anses höra till en bättre skolsal, fann ett exemplar av den finska skolpartidningen, alltså sitt hemlands motsvarighet till de svenska sparbankernas tidning Lyckoslanten. Hur hade den tidningen hamnat på en skolvägg i Göteborg?

Saken är mycket enkel. Inom den s. k. fritidssysselsättningen, som Göteborgs folkskolestyrelse anordnat för barnen, ingår också esperantokurser. Och ingenting är så roligt som att få brev från utlandet! Därför satte vi i gång med att skriva till utländska esperantister. Vi gjorde i ordning en del småsaker från skolan och hemmet m. m., teckningar, bilder, mynt, radioprogram, frimärken, vykort etc. och sände dem till olika adresser i utlandet. Vi skickade litet på måfå hit och dit, och riktade till envar en förfrågan om mottagaren vore villig att byta några småsaker med oss vid tillfälle. Och vi fick svar från ett överraskande stort antal lärare.

Från Holland anlände ett antal teckningar. Det var mycket enkla saker, alldeles lika enkla, som de vi hade sänt. Men teckningarna hade inte desto mindre mycket att berätta. Motivet till de flesta var hämtat från dynerna, och på många av dem uppträdde en eller flera kaniner, beredda att vid minsta varsel skutta ner och gömma sig i sitt hål strax bredvid. På andra teckningar firade man födelsedagar med kaffebord i det gröna. Den holländska flaggan förekom på flera ställen, och på en del teckningar trodde vi oss kunna se allierade flygplan släppa ut massor av flygblad, då den stora landstigningen på kontinentens kust ägde rum i krigets slutskede.

På teckningar från en by i södra Frankrike dominerade byns torg med krigsmonumentet mitt på torget. Det föreföll, som om dessa teckningar väckt föreställningen hos barnen om att kriget berör oss personligen på ett sätt, som inte klart framstår för oss, när vi läser tidningstelegram om strider. Här påminde monumentet om byns egna innevånare, om barnens egna pappor, som försvunnit i stridernas vimmel. Det kom för barnen att ligga närmare till hands att tänka, att hade Sverige varit med i kriget, så hade de kunnat stå vid ett minnesmärke över sina egna fäder. Jag tror, att föreställningen om fredens värde blev klarare.

Finnarna längst i norr, som fick några karameller till sin julfest, tackade med teckningar av livet i sin hembygd. Det blev en karta över trakten kring skolan, tolkning efter renar, störtlopp på skidor kors och tvärs nedför hiskliga backar, susande storskogar och flammmande norrsken.

Bildtidningar från olika länder lämnar en inblick i ländernas levnadsförhållanden. Somliga länder har ont om papper, och tidningarnas kvalitet är lägre än de svenskas, andra har avsevärt bättre både bilder och papper. Somliga har ungefär samma tidningar för barn som vi har, andra saknar sådana saker.

Det dröjer inte länge, innan anslagstavlan blir fullplockad, och då får man röja undan det äldsta materialet för att få plats med det nyanlända. Teckningar och bilder delas ut till barnen, som med förtjusning tar hem dem för att visa dem.

Livligaste intresset av alltsammans tilldrar sig kanske frimärksbytet. Ett vackert och ovanligt frimärke väcker speciellt pojkarernas samlarbegär. Alla övertalningsförsök användes mot "mistn" (göteborgskt uttal av "magistern"), för att framför kamraterna få byta sig till ett åtrått objekt.

Naturligtvis kan en massa kunskapsstoff knytas till sådant material, som här omnämnts. I sanningens intresse får jag säga, att jag funnit det alltför brokigt för att man skulle kunna bygga några lektioner på det. Fylligheten lämnar också mycket övrigt att önska. Men som intresseväckande moment är det förträffligt. Jag vill därför sluta med att råda mina kolleger, att göra ett experiment med skolkorrespondens med utlandet på esperanto.

Oskar Svantesson

Svensk och holländare möttes efter 13 års korrespondens

Onsdagen den 10 juli blev en märkesdag för RUDOLF LARSSON, Örebro, som då för första gången mötte sin meningsfrände, Jan Jochems i Haag, Holland, efter 13 års oavbruten brevväxling på esperanto. Vi låter Larsson själv berätta litet om denna händelse, och om förhistorien till densamma.

— Hur kändes det att komma till Holland och stå ansikte mot ansikte med den kamrat, som Ni så länge brevväxlat med? frågar vi.

— Jo, det var en mycket underlig känsla, svarar berättaren. Det kändes så konstigt och överkligt att vi kunde tala personligt med varandra, men vi var naturligtvis mycket glada båda två över sammanträffandet. Vi kom till Haag på kvällen klockan halv elva min fru och jag, och då stod min vän med sin fru och väntade. Vi tog en taxi till hans hem och redan under färden dit sa' vi gång på gång: Tänk, att det är sant, att vi kunde träffas till sist, och att vi är här i Holland. Vi var ganska trötta efter resan, men trots det så måste vi prata med varandra en hel del samma kväll, så vi fick stilla den första stora glädjen och nyfikenheten.

— Hur kom det sig, att ni fick kontakt med varandra? frågar vi vidare.

— Å, det var så att några esperanto-intresserade ungdomar i min hemort, Ställdalen, uppe i Bergslagen hade bildat en esperanto-förening och i maj 1934 fick föreningen en del vykort från esperantister i utlandet, som ville brevväxla, och en kamrat till mig, som var ordf. i föreningen, överlämnade då ett kort, som råkade vara från Jan Jochems. Vi var unga och entusiastiska båda två, han 16 år och jag litet äldre, så det blev god kontakt från första början, och det visade sig efter hand, att vi hade många gemensamma intressen, och för varje år, som gick, knöts vänskapsbanden starkare, och ett personligt sammanträffande blev snart den stora drömmen för oss. Vi uppmuntrade varandra varje år med att "nästa år kanske vi träffas", och vi kom överens om att hålla ihop åtminstone tills vi hade sett varandra. Efter 13 långa år blev denna dröm verklighet, och nu hoppas vi bara, att våra holländska vänner skall kunna komma till Sverige snart.

— Nå, hur gick det med språket då? Kunde ni förstå varandra?

— Jadå, säger herr Larsson, vi klarade oss gott med Esperanto, och tack vare det så fick jag en mycket god behållning av resan. Min vän var ciceron den vecka, vi vistades i Haag, och han kunde berätta om allt möjligt, och så var han tolk i de fall, vi träffade holländare, som inte kunde Esperanto.

— Har Esperanto stor spridning i Holland?

— På det kan jag svara, att så var förhållandet före kriget, och att det även nu är långt mera känt och använt än i vårt land. Likadant är det i Tyskland m. fl. europeiska länder. Jag frågade själv t. ex. en tysk esperantist i Hamburg, vad det var för orsak, som låg bakom esperanto-rörelsens snabba utveckling i de krigshärjade länderna i förhållande till bl. a. Sverige, och han svarade: Det beror på det, att vi är så mycket mera fredsvänliga nu!

— Anser då ni esperantister, att Esperanto även är en fredsfrämjande faktor?

— Ja, utan att gå djupare in på de psykologiska förutsättningarna för fred och frihet så har vi ju den uppfattningen, att Esperanto på grund av sin icke nationella karaktär, eller kanske rättare språkliga neutralitet, åtminstone något kan bidra till att folken enas om det som ligger utanför alla gränser, nämligen vänskap mellan olika nationer och folkslag. För min personliga del så tror jag, att det största värdet ligger

däri, att Esperanto är lättare att lära än andra språk och på så vis bättre än engelskan och tyskan m.fl. kan bli gemene mans hjälpmedel att komma i kontakt med och förstå andra människor världen över.

— Jaha, detta var om de språkliga problemen. Och hur fann Ni Holland och holländarna?

— Vad landet beträffar så är det ju vackert på sitt vis och för en främling intressant att se på grund av sin egenartade karaktär. Hollands kanaler har man ju alltid hört talas om, och att landet är flackt, visste vi också. Men varken stumma eller rörliga bilder, såsom på film, kan ge det verkliga, upplevda intrycket, och därför får man en helt annan uppfattning av ett land och ett folk vid personlig konfrontation med bådadera. Så var förhållandet även med oss, och vi var idel öga och öra för allt nytt, som mötte. Holland är vackert med sina kanaler, vallar, alléer, slätter och nötboskap, d. v. s. det mest typiska, och ofta ser man pittoreska, näpna idyller, men för en nordbo, som är van vid skogar, berg och sjöar, blir Holland fort entonigt och tröttamt. Endast i östra delen av landet, mot Tyskland, finns det liknande natur som i Sverige, men bara i smått, förstås. För cyklister är dock Holland idealiskt vad vägarna beträffar, som äro mycket bättre än de svenska. Längs med de stora autostradorna fanns det särskilda cykelbanor, breda och fint stenlagda och jämna som ett golv, och man behöver aldrig slita sig upp för backar, som här i Sverige, därtill är landet för slätt.

Holländarna var trevliga att ha att göra med och vi märkte alls ingenting av den svenska stelheten. Inte bara då det gällde oss utlänningar utan i allmänhet även holländare emellan.

— Var det något särskilt i deras seder och bruk, som förvånade er och som avvek från svenska förhållanden?

— Ja, det var en hel del, som skiljde sig från det vi äro vana vid, och jag måste nämna några saker. Den första avvikelsern mötte vi på tåget mellan Utrecht och Haag, då vi fick sitta i en enkel personvagn med släta träbänkar och utan någon som helst belysning! Men det var inget fel på humöret för det. Där satt gubbarna och rökte tjocka cigarrer och pratade för fullt i mörkret, och det kvinnliga könet var inte sämre, fränsett

— Pardonu, sed kie estas la malgranda blondulino, kun kiu vi sidis tie ĉi la tutan pasintan semajnon?

bEszél Ön magyarul?
do you **S**peak english?
sPreek u Hollandsch?
parlEz vous Français?
 tala **R** Ni svenska?
 parla it **A**liano?
 spreche **N** sie deutsch?
 ГОВОРИ **T** E ВЫ ПО РУССКИ?
 ¿Habla Ud español **O** l ?

Kan Ni

uttrycka Er tillfredsställe-
 lande på alla de språk,
 varav smakprov lämnas
 här bredvid? Om svaret
 är jakande, då behöver
 Ni inte lära Er esperanto.
 Då klarar Ni Er i de all-
 ra flesta situationer.

De flesta människor
 måste emellertid medge,
 att de inte är kapabla att
 handskas med alla dessa
 tungomål. Då är lösning-
 en att lära sig

esperanto
 som liksom tränger rätt
 igenom allesammans, an-
 vändbart i alla länder.

cigarrerna. Men att det röktes väldigt i landet, det var
 det andra slående intrycket, och kvinnorna rökte mer
 än här, om nu det är någon tröst för det svenska folket.
 Holländarna själva skyllde detta på kriget, liksom myc-
 ket annat, som hade med livsföringen att göra.

— På tal om livsföring, inskjuter vi, hur var det med
 livsmedelsförsörjningen i landet?

— På detta område var situationen betydligt ljusare
 mot bara för ett år sedan, men inte kunde man få se
 några svenska smörgåsbord, det kan jag tala om. I de
 arbetarhem, som vi gästade, tyckte jag kosten var
 ganska ensidig och enkel, och det var mest potatis,
 morötter och ärter, som äts, och så mjukt bröd, förstas,
 som tycks vara en huvudsaklig del av holländarnas kost.
 Det fanns ju gott om grönsaker just nu, och de var
 mycket billiga efter våra förhållanden, men holländarna
 ansåg inte det samma. Färsk potatis kostade 35 öre kg,
 en knippa morötter, 3—4 ggr större, än vad som är bruk-
 ligt här, fick man för 25 öre, och ett blomkålshuvud
 som skulle ha betingat minst en krona här för ungefär
 lika mycket. Tildelningen av smör, som var billigare
 än hos oss, var lika med den vi får, men mjölken var
 däremot ransonerad till en liter per person och vecka,
 och den gick huvudsakligen till barnen. De glas, som
 vi drack därnere, var lätt räknade. Teet är holländarens
 nationaldryck liksom kaffet svenskens. Men märk väl
 att man drack nästan bara slätt te. Det var inga bullar
 eller kakor och bakelser till som här i Sverige. Vid
 något enstaka tillfälle, förstas, men mest var det bara
 en enda liten kaka eller en chokladkaka av mycket
 litet format. Kom en gäst, så fick han genast en kopp
 te och ofta ingenting annat. Det var något befriande
 med detta, trots allt, för en svensk, som är van vid att
 det ska tävlas och vråkas och trugas med mat och
 dryck, så fort man besöker en vän. Här kom man för
 att samtala med varandra, inte för matens skull. Det
 var så självklart och enkelt i dubbel bemärkelse, att
 det inte behövde vara mer; det var människan, som var
 i centrum, inte de timliga behoven.

— Hur var det med klädfrågan då?

— Den var ganska besvärlig för den, som behövde
 skaffa sig något nytt. Allt var på kort, och man fick
 80 poäng för ett år, vilket inte var tillräckligt, om man
 skulle köpa större saker. Det var i många hem, som
 det saknades även det nödvändigaste, till en del för att
 det saknades pengar, men i många fall därför att po-
 ängen inte räckte till.

— Något annat intressant?

— Ja, det var särskilt en sak, som föreföll oss myc-
 ket lustig, och det var det, att man tog med sig cyklar-
 na t. o. m. in i lägenheterna och drog dem upp för långa,
 tvära trappor, och inte bara över natten, utan varje
 gång man över huvud taget behövde sin cykel. Detta
 för att ingen skulle kunna stjäla cyklarna, och man
 kunde eller rättare sagt vågade, inte ställa en cykel på
 gatan, trots att man låste den. Nu fanns det lyckligtvis
 förvaringsställen för cyklar, där man kunde få ställa
 in dem för en kostnad av 5 cents (7 öre).

En annan nyhet var husbåtarna, som folk bodde i,
 och så kontakten med ruinerna efter bombardemangen.
 I Holland var det ganska upprent efter förödelsen,
 men både i Haag och Rotterdam ställdes man inför
 demolerade hus och kyrkor, och i den sistnämnda stan-
 den var utraderingen total i en del kvarter. Upprust-
 ningen i hamnen där var dock i full gång. I städerna
 Renkum, Wageningen och Arnhem i östra delen av lan-
 det var förödelsen också ohygglig. De hårdaste strider-
 na hade ju också utkämpats där. Hus vid hus låg i
 ruiner, och 100-tals bar spår efter beskjutning.

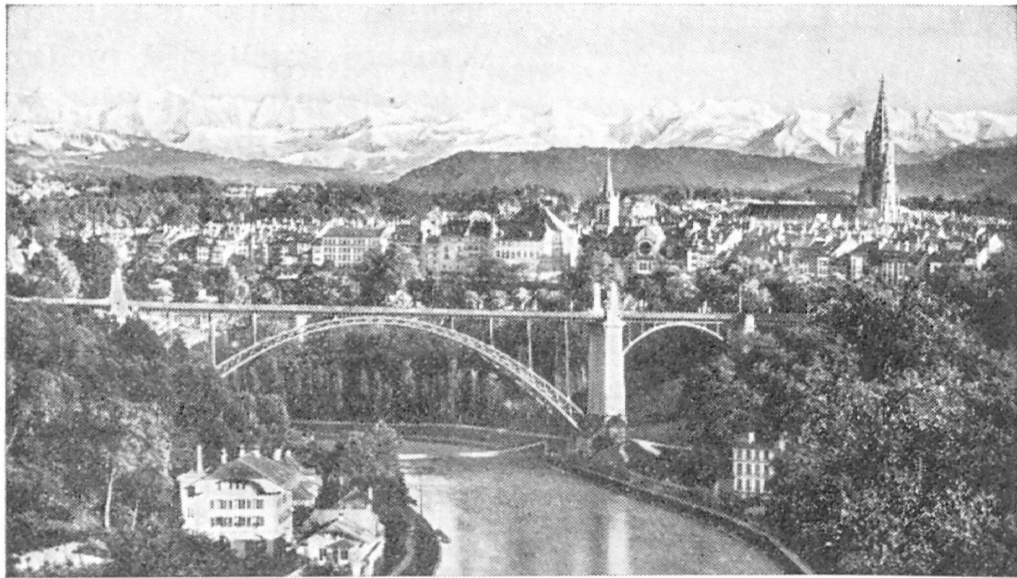
Något som verkade egendomligt på oss svenskar var
 detta, att de religiösa människorna bad sina matböner
 och läste bibeln, men inte själva fann det alls märkvär-
 digt att ändå använda sprit och tobak. Sådana seder
 brukar ju inte förenas i vårt land.

— Ja, detta var några rapsodiska intryck från da-
 gens Holland, såsom vi upplevde det på fjorton dagar.

FÖRE OCH EFTER BERN

Vi sparade vintern igenom för vår sommarresa, men vi kunde inte bestämma oss, vart den skulle gå. Vi visste vart vi ville, men det bar emot att komma fram därmed, ty det låg så mycket i vägen. Det låg en hel söndersargad värld mellan oss och vår längtans land, och vi frågade oss, om det inte var för tidigt att redan nu ge sig ut utanför det egna landets gränser. Det var många om och men, innan man kunde få pass och visum, och innan man kunde få klara besked om, hur en utlandsresa skulle betalas och med hur mycket.

Det var minsann inte som förr, då man bara köpte biljett och resekreditiv, på vilket belopp som helst, och så gav sig av, viss om att kunna få stanna, varhelst

La Kongresurbo 1947.

man behagade, och bli omhändertagen med glädje av folk, som intet hellre önskade än att stå en till tjänst.

Men vad det led, så blev det klart, att lusten att än en gång komma ut i världen var starkare än alla betänkligheter, och när Esperanto-världskongressen kom med sitt lockande program — det 32:a i ordningen, men det första efter världskriget, låter vi enrollera oss i deras medlemsförteckning, och när det väl var gjort, upptäckte vi, att vi hade åskilligt att uträtta där ute, åtskilligt att ta reda på, åtskilligt, som rent av krävde vår närvaro. . . .

Ja, det sista var ju överord, förstås, ty det visste vi ju att en ny generation hade ryckt in och höll i tömmarna, men inför en esperanto-kongress känner man sig alltid som en kugge i det stora maskineriet. Ingen, som behärskar språket, känner sig där överflödig, ehuru alla inte få lika mycket arbete lagt på sina axlar.

En esperanto-världskongress avser att sammanföra så många esperantokunniga som möjligt från så många olika nationer som möjligt, för att dessa må ge varandra impulser för arbetet att föra esperanto-idén vidare. Det blir organisationsfrågor och arbetsproblem, som därvid dominera. Men detta är bara en sida av kongressens uppgift. Den skall dessutom visa världen, att en internationell kongress kan arbeta utan språksvårigheter, att translatorer där äro ett onödigt påhäng, att ingen behöver känna sig åsidosatt, därför att ett annat språk än hans eget dominerar kongressen, att inga missförstånd beroende på det talade eller skrivna ordets oklarhet behöva förrycka arbetet o. s. v.

Kongressen skall visa, att esperanto är det mellanfolkliga förbindelsemedel, som världen behöver, om det skall kunna bli allvar med och resultat av alla de vackra strävanden efter mellanfolkligt samarbete.

Nu visste vi, att över 30 olika nationer skulle bli representerade vid årets kongress i Schweiz' vackra huvudstad, och då visste vi, att det skulle bli tillfälle att konstatera, hur smidigt esperanto låter anpassa sig efter varje nations olika sätt att tala, utan att detta på minsta vis gör språket svårförståeligt för någon.

Detta trolleri, inför vilket språkmän häpna, var ett som olösligt ansett problem, som emellertid Zamenhofs geni löste, främst genom att ge esperanto en oföränderlig accent och genom att befria språket från alla diftongljud.

Vad vi nu hoppades var, att det inte bara skulle komma representanter för många nationer utan också många representanter för varje nation. Vi ville att vi skulle bli många i Bern inte bara för kongressens ekonomis skull utan också därför att ju flera deltagare, ju fler talare, dess mer att höra, dess mer att iakttaga. Alla äro inte goda talare, därför att de tala det lättförstådda esperanto, men ju fler kongressdeltagare, dess fler goda talare kunde påräknas.

Vi ville höra, hur väl esperanto lämpade sig för fortalarens retorik och för paragrafryttarens subtiliteter, men också hur esperanto kan spraka i debatter och repliker och flyta klart framfört i föreläsningens form. Vi ville också höra det klinga i både hymn och visa och om möjligt också i drama och recitation.

Men man drar inte samman tusentals resenärer från jordens alla hörn blott för att vara oratorer och åhörare. Man får också se till, att människa får tillfälle att möta människa i sällskapligt umgänge och under former som garantera fart och glädje. Flertalet esperantister har inte lust att fördjupa sig i alla språkliga kongressdetaljer — lika litet som deltagare i andra kongresser följa kongressens alla överläggningar — utan för dem blir det sällskapliga umgänget med nya och gamla vänner en lika viktig uppgift. Kongressen måste därför utnyttja mötesortens olika sevärdheter och turistattraktioner och ordna utflykter och visningar. I dessa arbeten möter kongressen mötesortens befolkning och dess institutioner och myndigheter, och här ligger dess icke minsta propagandauppgift.

*

Allt detta sutto vi två gamla kongresshästar och talade om och bespetsade oss på före resan, och nu efter hemkomsten — tala vi om detsamma. Ingenting av allt vi väntade oss fattades i Bern.

Men själva resan? Ja, vi får upprepa det ofta berörda omdömet om resor nutilldags genom Tyskland: "Jag ångrar inte resan, men jag vill inte göra om den."

Man behöver bara höra, att det på nordexpressens väg Hamburg—Hannover—Basel inte finns en enda järnvägsknut, inte en enda, som inte är sönderbombad, för

— ... kaj cetere hodiaŭ ni havas bongustan fritajon de leporo.

att man skall förstå vilket jättearbete det är att kunna framföra bara detta enda genomgående tåg.

Vilka strider måste ej uppstå på varje station mellan de resande för att få plats på ett av de tre tåg, som nu gå per dag, där förr framförts 30 tåg per dag.

Nej, då vill man hellre minnas ruinstädernas kontrast, den öppna tyska landsbygden, där den trogna jorden alltjämt bär grödor, blom och skördar, lundar, alléer, skogar och vingårdar, som om aldrig någonting stört dess idoga, givande liv.

Man vill hellre minnas detta, men järnskeletten och tegelhögarna från städerna följer oss genom dagar och nätter, och det hjälper föga att man som ståtlig avskeds-hälsning från Tyskland på hemvägen får göra överfarten över Kielkanalen på de gigantiska och helt oskadade viadukterna vid Rendsburg, där tåget i expressfart svingar sig från Schleswigs pannkakeland upp på segelfri höjd, för att några minuter senare, utan ändrad fart, befinna sig på pannkakelandet igen, men nu på kanalens andra sida.

*

Men kongressen den hölls i Bern. Dess program har ju publicerats och det fullföljdes till alla delar.

Den schweiziska regeringen och staden och kantonen Bern tog emot med stor gästfrihet. Stadens Kasino (medborgarhus) med dess präktiga lokaler hägnade kongressens flesta sammanträden liksom dess föreläsningar, dess stora konsert, dess varité och den internationella balen. Även för flera facksammanträden fanns lokaler att tillgå. Andra fackmöten hölls på hotell ute i staden.

Varje dag ordnades rundturer inom och runt om Bern med esperanto-guider, och för varje dag hade man någon heldagstur att välja på. Man fick under dessa turer givetvis helt avstå från kongressarbetet, man fick stiga upp i ottan, kl. 5 eller 6, och kunde inte beräkna att vara åter före mörkret. Men då hade man bakom sig en minnesrik dag, full av skönhetsintryck från det underbart vackra Schweiz, dess vänliga folk och dess välordnade samhällen.

— Nå, men Alperna? — Svenskarna, som kommo in i Schweiz norrifrån och togo mark efter mer än en halv dagsresa i landets mitt, i dess huvudstad, gjorde just den frågan: "Nå, men Alperna?" — Det var först andra dagen, då solen vände mot väster, som de behagade framträda i sitt majestät, sitt avlägsna till synes oåtkomliga majestät. Berner Oberlands alpvärld når man först efter ytterligare en halv dagsresa med tåg, och hela dagen går åt, om man med tåg vill bestiga dess högsta berg Die Jungfrau. Få kongressdeltagare försummade att offra en dag på en sådan tur, under vilken ett av ingenjörskonstens mest sagolika mästerverk möjliggjorde att med järnväg klättra upp till 3400 meters höjd, rätt ut på en av Europas största jöklar, Jungfrau joch, tätt under Berner Oberlands högsta punkt, 4200 meter.

Man har svårt att då erinra sig när man tycker sig kunna se hela Schweiz, att man "bestigit" blott en av Alpernas utlöpare, att varken Västalper, Mellanalper eller Östalper ligga i Schweiz, vars huvuddel — det borde vi minnas från geografien — allenast omfattar högslätten mellan Jurabergen och Mellanalperna.

Men vad allt innefattar inte detta land av natur och konst, av jordbruksbygder och industriområden, av vildmark och trädgårdar, allt skyddat från krigets härjningar liksom vårt eget land, men lika koncentrerat som vårt land är uttänjt. Schweiz ligger som på en present-bricka med allt inom räckhåll för den som är lycklig nog att få komma dit. Och dit fingo vi komma tack vare esperanto-kongressen.

Detta kåseri borde handla om de tappert arbetande, rätt fåtaliga schweiziska esperantisternas vällyckade kongress, men den kongressen kommer att locka andra pennor, med vilka jag inte önskar tävla. Kongressen gav så många impulser och var så mångskiftande att en enda penna ej kommer att ensam kunna skildra dess olika faser. Vi gamla, som mest deltog som åhörare, ha redan i det föregående sagt, att kongressen gav vad vi väntat ur språklig synpunkt, och dess sakliga inne-

håll komma protokoll att bevara, och alla få vi känna innebörden av dess beslut i våra kommande arbeten.

*

Det är emellertid en sak, som man skulle vilja tillägga. Med minne av vår egen första esperanto-kongress togo vi oss an ett par nybörjare, som kommo i vår väg. De hade övat sina språkkunskaper mot hemlandets esperantister och knagglade sig fram ganska bra, men gjorde dystra erfarenheter den första timmen av öppningshögtidligheten.

Talarna vände sig — ojoj — inte direkt till dem, och de "talade så fort," och så "sa dom inte r" och "ibland inte l". — Vi hjälpte dem till rätta och besvarade deras frågor. Efter en stund upphörde frågorna. Våra skyddslingar sutto med öppna munnar och tydligt också öppna öron, ty plötsligt tog den ena den andres hand och viskade: "Jag förstår vartenda ord!" — och fick till svar: "Tyst... jag förstår jag med." Hur väl man kände igen sin egen situation en gång för länge sedan. Trolleriet var fullbordat. Man hade kommit förbi de små dialekt-olikheter, som en del talare släpa med särskilt i början av sitt esperantoliv, man hörde dessa främlingar tala, göra frågor och svara och man upptäcker plötsligt att man förstår "vartenda ord." — "Talar karln mitt eget språk?" — Ah, det är ju esperanto, allas språk. —

Jungfrau-Joch.

Tag er an de unga, som äro ambitiösa nog att göra frågor i avsikt att lära. Deras reaktion inför trolleriet att förstå en främling är en stor belöning. Det är ju också deras entusiasm, som skall bära vår sak vidare.

Låt oss sluta med att på ett par rader snudda vid kongressens stora fråga, sammanslagningen av de båda neutrala världsförbunden till en pånyttfödd Universala Esperanto Asocio, U. E. A.

Båda de gamla förbundens ordförande, general Bastien, fransmannen, och sinjoro Kürsteiner, schweizaren, avgingo av åldersskäl.

Med stolthet tog Sverige ur kongressens hand världspresidiet i esperantorörelsen genom Ernfrid Malmgrens val till det nya U. E. A:s ordförande — och med glädje — men också med förstälighet bävan — gå Sveriges esperantister att möta nästa världskongress Malmö år 1948.

FRÅN INSTITUTET

Höstens examensskrivning

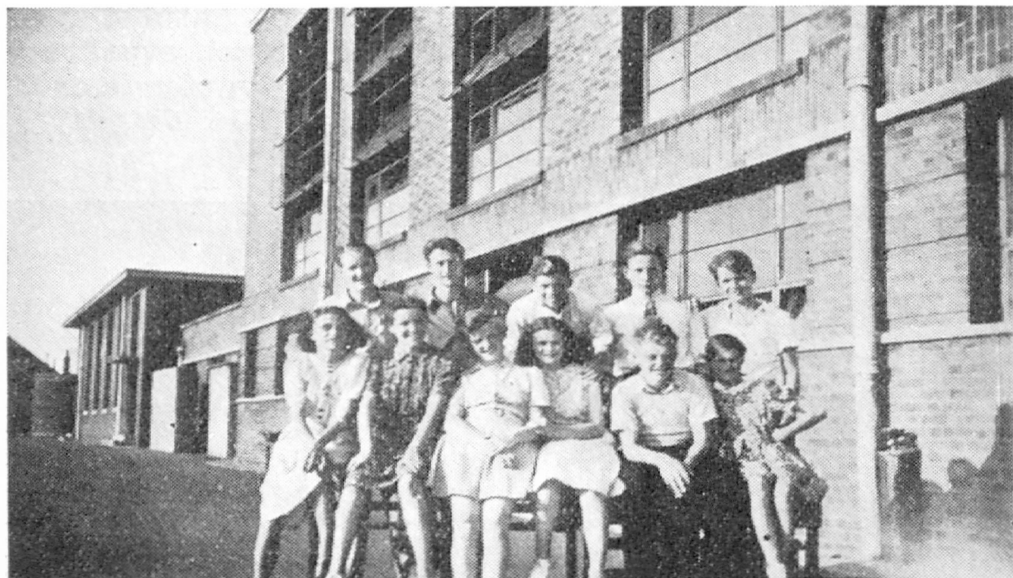
äger rum söndagen den 19 oktober. Passa på nu och avlägg Eder Esperanto-examen. Skicka redan i dag in Eder anmälan till Svenska Esperanto-Institutet, Tegelbacken, Stockholm. Examensavgiften, 3 kr. för lägre och 5 kr. för högre examen, insändes till Institutets postgirokonto nr 515 11.

12 nationer – ett språk

Ungdomar från 12 nationer samlades tiden 13—21 aug. i staden Ipswich, ett 10-tal mil utanför London till Världsongdomsförbundet TJO-s tredje läger.

Från Sverige deltog 23 ungdomar från olika delar av landet. Man hade lyckats pressa ned priset för hela resan, uppehälle och allt till kr. 215:—. Färden skedde med Sv. Lloyds båtar från Göteborg. London var alltså första kontakten med England och jättestaden besågs under ledning av Hr J. Harris, Brittiska Esperanto-Förbundet. Men hur fort går inte tiden — snart nog bar det iväg ut till Ipswich. Lägerkommittén disponerade över en stor skola, som snart fylldes med omkr. 300 ungdomar. Den kvinnliga borgmästaren Fr. M. Whitmore hälsade oss välkomna å stadens vägnar, och de olika nationernas representanter framförde hälsningar.

Denna första kväll knöts många nya bekantskaper. Vårt läger skiljer sig ju från andra genom att endast

Ungdomar från Sverige, Holland och England.

ett språk användes — Esperanto — den moderna ungdomens språk. Deltagarna går naturligtvis inte åtskilda i nationsgrupper, som fallet brukar vara vid möten, där flera språk användes. Tack vare det gemensamma språket, kände vi oss alla som en stor familj, och var och en satte en ära i att förvärva så många utländska vänner som möjligt.

Vi fick vara med om en heldags utflykt till London med besök vid kända platser och byggnader. Utflykter till badorten Felixstowe var livligt uppskattade arrangemang, liksom gemensamma promenader i Ipswich med omgivningar. Teater av skolungdomar från Birmingham applåderades livligt. De holländska ungdomarnas prestationer var värda allt beröm — i synnerhet pjäsen "I amerikansk rakstuga".

Svenskarna bidrog med sång och uppläsning. Den senare utfördes av 2 skövdeflickor på ett förtjänstfullt sätt. Sångaren E. Eliasson, Halmstad, var en strålande förman liksom pianisten A. Andersson från samma stad. Vi fick även se filmer, som inspelats under lägren -38 och -39. Även detta läger filmades, och vi hoppas kunna skaffa en kopia till Sverige. I övrigt dansades och sjöngs det mycket — hur härligt ljud inte de internationella ungdomssångerna under sena timmar. Vilken vänskapsstämning! Allt detta tack vare en sådan "bagatell" som ett gemensamt språk.

Protestantisk gudstjänst leddes av F. D. Murphy, London. En berest herre, F. Parker, berättade en kväll om resor med Esperanto genom 20 länder och visade ljusbilder. Den allvarigare delen upptog även ett arbetssammanträde med deltagare från 12 nationer. Vilken känsla att slippa höra tidsödande tolkningar — här användes ett språk acceptabelt av alla.

Allting har en ände — så även detta läger. Fyllda av glada minnen och upplevelser skildes vi åt. Många avskedstårar fälldes. Alla hoppades vi förstås att träffas igen nästa år — kanske i Frankrike. Alltså — välkomna med oss på resor ut i världen.

Spara redan nu för "esperantosemestern".

K. E. Karlsson.

Mendu afiŝojn!

Ciu esperantisto estas petata, ĉiumaniere helpi nin dum la granda esperantopropagando ĉiaŭtune! Volonte per afiŝado aŭ disdonado de flugfolioj aŭ per aliaj personaj agoj. La plimulto de la svedaj esperantistoj ankoraŭ ne mendis propagandilojn. Eĉ ne ĉiuj kluboj!

Faru tiujn mendojn tuj!

Jenaj propagandopresaĵoj troviĝas:

Afiŝoj:

Ciuj afiŝoj estas haveblaj en du formatoj, aŭ 70×100 cm, aŭ 50×70 cm. Estas tri specoj:

- 1) Kun teksto pri la koresponda kurso de Brevskolan kaj la Instituto.
- 2) Sen la supre menciita teksto, sed kun linioj, sur kiuj oni skribu notojn pri lokaj kursoj aŭ aliajn sciigojn.
- 3) Sen la supra teksto, sed kun libera loko por speciala surpriso.

Flugfolioj:

- 1a) Kun la titolo "Utnyttja esperanto", kun reklamo pri la koresponda kurso kaj kun slipo por mendo.
- 1b) La sama presaĵo sen tiu reklamo pri la koresponda kurso kaj sen slipo, sed kun libera loko por speciala surpriso.
- 2) "Språkforskaren och världsspråken", ett uttalande av professor Björn Collinder.
- 3) Speciala cirkulero pri la koresponda kurso de Brevskolan — kun kursmendilo.

Sendu vian mendon al Sveda Esperanto-Federacio, Tegelbacken, Stockholm! La supre menciitajn presaĵojn vi ricevas tute senpage. Precizigu la deziratan kvanton! Kaj vi ja ne forgesos sendi la mendon tuj?
Skr.

Esperantoungdom i Norrköping.

Tiden 12—14 juli samlades esperantotalande ungdom i esperantisternas sommarhem utanför Norrköping. Gäster anlände från Ungern och Finland. I programmet medverkade bl. a. Ing. Fred Turner, Linköping, samt ungdomar från Norrköping.

Utflykter, friluftsliv och diskussioner fyllde ut programmet. Vi framför ett tack till kommittén för uppoffrande arbete och hoppas att någon gång i framtiden på nytt kunna samlas i den härliga Kolmården.

K.

Svensk esperanto-ungdom i Prag.

I demokratisk Ungdoms Världsfederations stora festligheter i Prag i sommar deltog även svenska esperanto-ungdomar liksom i arbetsbrigaden i Jugoslavien.

La Sankta biblio

Kr. 8:—

La nova testamento

Kr. 3:—

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

Fack 190 71

Stockholm 19

Postgiro 578

Billiga och bekväma utlandsresor

Den internationella esperantoorganisationen Univer-sala Esperanto-Ascocio har tagit ett initiativ, som kan komma att utvecklas till en ganska omfattande verksamhet. Några esperantister framförde till förbundet sin åstundan, att under sin semester få byta bostad med likasinnade i andra länder. Detta gav uppslag till insamlandet av adresser på sådana personer, som var villiga, att under en tid ta emot en gäst från främmande land mot att de själva fingo tillbringa motsvarande tid hos den gästade i hans land.

Hr Pettersson, Sverige, som under någon tid ägnat sig åt intensiva esperantostudier, ämnar till sommaren vända sig till den internationella esperantoorganisationen med en förfrågan, huruvida det finns några esperantister i främmande länder, som skulle vilja ta emot honom under två veckor efter midsommar, mot att han ser motsvarande personer som sina gäster i slutet av augusti månad.

Med all sannolikhet finner hr Pettersson någon lämplig esperantovän, och sedan sätter man sig i direkt kontakt med honom om villkoren. Jodå, man kommer överens om att hr och fru Pettersson reser över till Mr Smith i Wales, där den engelske esperantisten lovar förse herrskapet Pettersson med vad till livets nödtorft hör. Hr och fru Pettersson å sin sida lovar, att man under lika lång tid är villig att ta emot sin engelske vän. Å ömse sidor klargör man för varandra, att det hela kommer att ske i all enkelhet, men att man dock skall försöka göra det trevligt för sina resp. gäster. Man kommer att prata om de olika ländernas förhållanden och levnadsvillkor, man reser till närbelägna sevärdheter o. s. v.

Herrskapet Pettersson reser på bestämd tid över till England, där de blir hjärtligt mottagna. Mycket av vad man får se blir en överraskning, och inte riktigt allt blir som man tänkt sig, men på vänligheten från herrskapet Smiths sida kan man inte klaga. Med synnerligen påtagliga och intima om än inte så omfattande kunskaper om engelska förhållanden vänder herrskapet Pettersson tillbaka till Sverige, sedan de kommit överens med Mr och Mrs Smith om tiden för deras resa och hälsat dem välkomna till vårt land.

I augusti är det de engelska esperantisterna, som kommer över till Sverige. Även de gör samma erfarenheter, som våra svenskar. Allt är inte som man vant sig vid hemma, och man förvånas över ett och annat. Men ledigt och bekvämt språkar man på esperanto om allt, som väcker intresset och fråglusten, och man får se, att även Sverige är ett riktigt hyggligt land med en inte oäven befolkning. På de båda utbytesresorna har den svenska och engelska familjen faktiskt blivit riktigt goda vänner, och man kommer överens om att uppehålla kontakten brevledes i framtiden.

Samtidigt talar man om vilken god idé detta arrangemang är, och man gör upp planer, att i framtiden resa någon annanstans. Tyvärr är de ekonomiska tillgångarna å ömse håll tämligen begränsade, men tack vare att semestertrippen faktiskt inte kostar mycket mer än biljetten, så har man förhoppning om att kunna göra flera sådana resor.

Och så säger man: Ĝis revido!, På återseende!

Prenumerera på TJO:s tidning, LA JUNA VIVO. Omväxlande och intressant läsning. Numera även organ för "Internacia Instruista Kunlaboro".

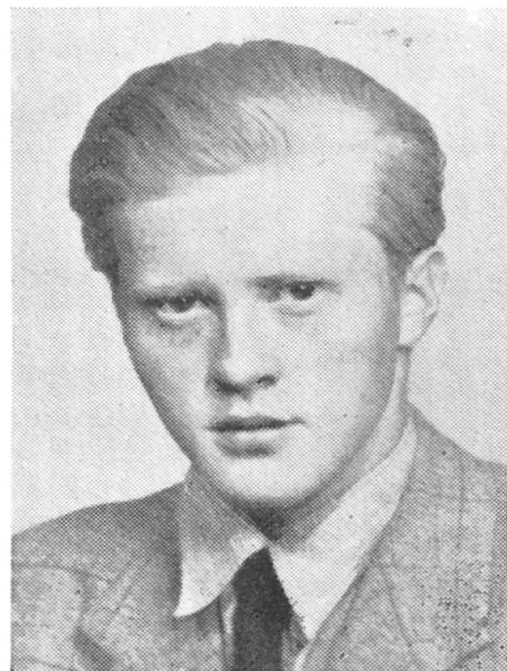
Per helår kr. 3: 50.

LA JUNA VIVO — specialtidning för skol- och ungdomskurser per helår kr. 1: 50

(OBS! Ändrade priser.) Pren. sker enklast genom att insätta beloppet å postgiro 25 26 74, Karl E. Karlsson, Upplandsgatan 69, 1 tr., Stockholm.

Esperanto norskt scoutprov

Sommarens stora scouthändelse i vårt land var KFUM:s Ådalsläger den 18—27 juli i Österås i Ängermanland, en tältstad med närmare 900 tält och över 2500 grabbar i skilda åldrar. En underbar sommar-

Lars Kåre

vistelse i en vacker bygd med strålande sol under hela tiden!

En särskild lägertidning utkom i samarbete med en av provinstidningarna, så att också den stora allmänheten kunde följa med vad som hände i lägret. I ett nummer hade den norska lägergruppen intervjuats, uttalat sig nöjd med sitt besök, propagerat litet för sitt stora läger nästa år och framfört önskemålet om **Esperanto som frivilligt 1-klassprov**.

Alltså fanns det esperantister där. Vid en besöksdag träffade jag Lars Kåre Hunnes från Trondheim — en hurtig gut — som givetvis tittade litet förvånad vid min fråga "Ĉu vi parolas Esperanton?" Men Lars Kåre visade sig vara mycket intresserad av esperantorörelsen, och den uppfattning, som framförts om esperanto som ett medel för ytterligare förbrödning mellan all världens scouter och lättnad i umgänget vid världslägren underströks ytterligare av förbundssekr. Erik Rasmussen och vice kretschefen Svein Nakstad.

Den norska scoutrörelsen har utvecklats avsevärt efter kriget, och till nästa års storläger räknar man med över 10000 deltagare från olika länder. Med det intresse man nu visar Esperanto borde det inte vara omöjligt förbereda ett esperantiskt byalag, som säkert skulle tilldra sig uppmärksamheten.

Sven Møllestad

- MÅNADENS BOKTIPS -

Lu Sin:

ELEKTITAJ NOVELOJ

Hft. 140 sidor.

Kr. 3.50.

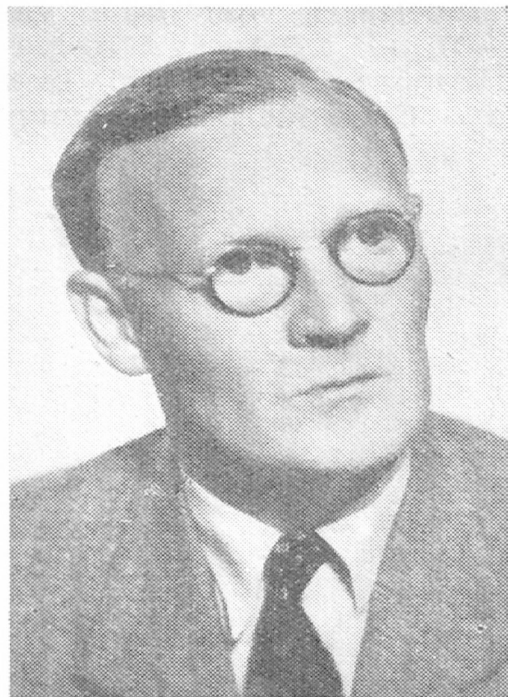
Detta är den första och hittills enda utkomna volymen av ĈINA ANTOLOGIO utgiven av Orienta Kuriero och Voĉoj el Oriento i Hongkong 1939. Endast ett fåtal ex. har anlänt, men vi hoppas få ännu en sändning lagom till **BOKENS DAG** i dec.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

Fack 190 71

Stockholm 19

Postgiro 578

J. M. Ahlström 50-jara

Samideano J. M. Ahlström, Halmstad, festenisian kvindekjartagon la 31-an de julio kaj estis tiam kore honorita de siaj multaj amikoj, ne malplej multe de la esperantistoj. La jubileanto nome estas prezidanto de la Esperanto-Klubo de Halmstad kaj unu el ĝiaj fondintoj. Li estas farinta grandegan laboron por esperanto, aranĝinta kaj gvidinta kursojn, prelegojn, klubkunvenojn k. c.

Ahlström estas naskita en Växjö kaj laboris en siaj junaj jaroj kiel meblolignisto. Poste li

dum pluraj jaroj estis maristo, sed antaŭ dudeko da jaroj li ekstartis pargetfirmaon en Halmstad, kiun li nun praktikas kun granda progreso, bazita sur konfido al lia metiista talento kaj bonkarakterata persono.

G.

Nia septembra konkurso

La problema redaktoro (ambaŭsignife komprenata, se dezirate) estas neordemulo. Almenaŭ foje. Lia seso senso diras al li, ke li de iu bonvolemulo ricevis kelkajn problemojn, kiuj taŭgus por tiu ĉi kolono. Sed kie restas la problemoj? Ili foriĝis el la redakcio. Do, mi devas preni unu iom uzitan problemon. Jen ĝi.

Imagu al vi, ke vi havas, aŭ se vi estas tiel feliĉa, prenu el via poŝo, 1000 kronojn. Havigu por vi krome 10 kovertojn. Kaj poste partigu la monon en la dek kovertojn tiel, ke vi post fermo de la kovertoj estas kapabla pagi iun ajn sumon en tutaj kronoj ĝis 1000 kr, per transdono de unu aŭ pluraj kovertoj. Ĉe la pago vi kompreneble ne rajtas malfermi iun koverton kaj ŝanĝi la faritan partigon! Kiom da mono estu en la diversaj kovertoj n-ro 1 ĝis n-ro 10, por ke vi povu pagi iun ajn sumon inter 1 kaj 1000 kronoj?

Solvojn, sur aparta papero kun via adreso, sendu al Oskar Svantesson, Skonertgatan 1, Göteborg V, antaŭ la 15-a de oktobro 1947. Libro lotumota inter la ĝustesolvintoj.

La junio-julian konkurson pri la ĉenringoj gajnis (s-ro?) Tapio Niemelä, Peräseinäjoki, kk, Finnlando, kiu ĝuste trovis, ke oni devas uzi la tri ĉenerojn el unu ĉeneto por kunligi la restantan tri ĉenetojn.

Pentrista konsidero.

— Ne, post bona pripenso mi trovas, ke mi ne laboru hodiaŭ. Ja ne gravas, ke mi famiĝos unu tagon pli malfrue.

RADIO

Radioutsändningarna på esperanto blir allt talrikare. Härnedan presenterar vi en lista på de viktigaste stationer, som sänder esperanto. Andra finnes, men de är knappast hörbara i vårt land, varför de utelämnats.

ĈIUTAGE:

16.30—16.45 Praha 31,41 m kaj 1935 m.
22.00—22.15 Praha 49,92 m.

En ambaŭ la supraĵ sendoj de Praha raportoj ĉiuspecaj. Ĉiumonate ankaŭ informo pri la esperantista vivo en Ĉeĥoslovakujo. La enhavo de la du sendoj estas mal-sama. Adreso: Esperantoservo de Radio Praha, Stalinstrato 12, Praha XII.

LUNDE:

21.50—22.00 Praha I 470 m. Tre varia programo.
23.30—23.35 Budapest I 550 m. Informoj. — Hungara Radio, VIII. Bródy Sándor u. 7, Budapest, Hungarujo.

MARDE:

19.50—20.00 Sofia 32,09 m. Informoj el Bulgarujo. — Radio Sofia, Esperantosekcio, Sofia, Bulgarujo.
21.50—22.00 Ostrava 260 m. Aktualajoj en Ĉeĥoslovakio. Leterkesto. — Esperantoservo de la Radiostacio, Ostrava, Ĉeĥoslovakio.

MERKREDE:

06.35—06.45 Wien I 506 m. Esperantokurso. — RAVAG-Wien, 30a Argentinierstrasse, Wien IV, Aŭstrio.
21.10—21.25 Warszawa III 49,06 m. Politikaj informoj. — Esperantosekcio de la Pola Radio, Koszykowa 8, Warszawa, Polujo.
23.30—23.35 Budapest I 550 m. Vidu sub Lunde.

ĴAŬDE:

17.50—17.55 Wien II 31 m, 41 m kaj 228 m. Inform-servo.
18.45—18.50 Bern 31,46 kaj 48,66 m. Federalismo kaj paco, paroladetoj de dro Edmond Privat.
21.50—22.00 Praha I 470 m. Vidu sub Lunde.
22.00—22.10 Ostrava 260 m. Vidu sub Marde.

VENDREDE:

19.50—20.00 Sofia 32,09 m. Vidu sub Marde.
21.50—22.00 Ostrava 260 m. Vidu sub Marde.
23.30—23.35 Budapest I 550 m. Vidu sub Lunde.

SPORADE:

26/9 je 20.15—20.30 h Hilversum I 301 m. Sendu de Nederlanda Kristana Radio-Asocio.
21/11 (verŝajne 19.45—20.00) Hilversum II 415 m. Kiel 26/9.

Några smakbitar

Som synes innehåller detta nummer en del svensk-språkiga artiklar om esperantos användbarhet på olika områden. Det är vår förhoppning, att esperantos stora värde skall bliva klart för läsaren. Det är fråga om ett levande språk, i daglig användning mellan personer från skilda nationer.

Den icke esperantokunnige brukar också vara nyfiken på hur esperanto ser ut i tryck. Vi har därför plockat in även litet esperantotext och här och där en skämtbit som smakprov för intresserade. Den språkkunnige igenkänner här de flesta ord, som han mött i andra språk. Esperanto är ett europeiskt språk med en hyfsad grammatik. Att beteckna det som "konstgjort" är lindrigt sagt missvisande.

Internaciaj FERIAJ Esperanto-Kursoj.

okazos 12—15 de Oktobro en la Sporta Altlernejo en Vejle, Danlando. Ni sincere invitas kiel eble plej multajn gesamideanojn el diversaj landoj. Petu pro-spekton ĉe S-ro. L. Friis, Ingemannsvej 9, Aabyhøj.

KONGRESAJ GLUMARKOJ

riceveblaj. Por ĉiu respondkupono vi ricevas 15 glumarkojn. Mendu ĉe 33-a Universala Kongreso de Esperanto, Malmo, Svedujo.

Ny engelska för Alice

Daily Express berättade för en tid sedan i en artikel, att Walt Disney ämnar ägna tre år att göra en tecknad film av en av världens mest bekanta barnböcker, Alice i Underlandet. Då uppstår emellertid frågan om vilket språk Alice skall tala, och den är inte besvarad i en handvändning.

Om Alice talar amerikanskt barnspråk, så blir filmen omöjlig för engelsmännen att förstå, och talar hon engelsk barnslang så blir förhållandet detsamma för amerikanerna. Efter att ha funderat på saken i tre månaders tid, kom Disney fram till en lösning: Han engagerade en professor vid New York-universitetet, som är specialist på olikheterna mellan amerikanska och engelska, och denne skall nu försöka konstruera en engelsk-amerikansk dialekt, som gör filmen acceptabel i hela den engelsk- och amerikansktalande världen.

En sak är ju emellertid bortglömd, och det är, huruvida den konstruerade engelskan skall göra filmen acceptabel för de engelsktalande svenska skolbarnen. Naturligtvis borde New Yorkprofessorn tillkalla sakkunniga från andra länder, där engelskan studeras flitigt i skolorna, så att dessa länders biopublik inte finge sina berättigade intressen av att förstå språket åsidosatta.

Hur vore det att ha bara ett språk: Esperanto?

MALGRANDA REVUO

La plej grava kultura revuo en esperanto.

N-ro 3 1947 aperos komence de septembro.

Ĉu vi mendis la lastajn numerojn?

Unuopa n-ro 1 kr. Jarabono 4 kr.

S. Engholm, Skolgatan 9 Ludvika.

Poŝta ĝirokonto 26 80 23

Upphittat

Guldbrosch tillvaratagen vid esperantokursen för lärare i Stockholm. Återfås mot beskrivning. Förlagsföreningen Esperanto, Stockholm 19.

Korespondu

S-ro Phan-wan-Câu, 39 Place de Dakao, Saigon, Indochine.

Ch. F. Hochhauser-Armony, P. O. B. 2171, Haifa, Palestina, deziras retrovi siajn iamajn gekorespondantojn.

Svenska Esperanto-Tidningen

La Espero

Organ för Svenska Esperanto-Förbundet

Ansvarig utgivare: W. Wahlund

Redaktör: Oskar Svantesson, Skonertgatan 1, Göteborg V. Tel. 29 03 81.

Prenumerationspris. Helt år (12 nr) kr. 4:— . Lösnummer: 0:40. Eksterlanda abono kr. 4:50 aũ 15 int. respondkuponoj.

Annonspris: 0:20 pr mm. Korrespondensannons: 1:50 (aũ 5 int. respondkuponoj).

Expedition: Förlagsföreningen Esperanto (se nedan).

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO u. p. a. Postadress: Fack 19071, Stockholm 19. Expedition: Sveavägen 98, VI. (Kl. 19—21.) Telefon: 31 65 01 (förlagschef 50 88 05). Postgiro: 578. (Böcker, tidningar m. m.)

SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET (Sveda Esperanto-Federacio), Tegelbacken, Stockholm C. Tel. 20 00 43. Postgiro 20 12.

Avgifter: Direkt ansluten medlem erlägger 7:50 kr. pr år och erhåller tidningen gratis. Familjemedlem, som ej erhåller tidning, erlägger 4:— kr. pr år. Förening med kollektiv prenumeration å tidningen för sina medlemmar erlägger för varje medlem en årlig avgift av 5:— kr. För familjemedlem är årsavgiften 2:— kr. Förening, som ej prenumererar kollektivt å tidningen, erlägger för varje medlem 2:— kr. pr år. Varje ansluten förening erhåller ett exemplar av tidningen gratis.

Grupo da junaj geesperantistoj (16- ĝis 25-jaraj) deziras korespondi kun ĉiuj landoj. Respondo garantiata. Adreso: Piet Cleij, Langestraat 16 B, Groningen, Nederlando.

Av detta nummer finnes en mindre upplaga avsedd för propaganda. Vid best. av minst 50 ex. är priset 18 öre pr ex. Beställning och likvid insändes till Förlagsföreningen Esperanto, Stockholm 19.

Manuskriptoj por numero 10 atingu la redaktoron plej laste je la 20. 9. 1947

YTONG

är det idealiska väggmaterialet för bostadshus och industribyggnader. Tack vare den stora isoleringsförmågan ger den fuktfria och sunda bostäder. Undvik trähusets brandrisk och höga underhållskostnader. Bygg i bättre klass genom att använda Ytong.

Bygg för framtiden ett högisoleringstehus till samma eller lägre pris än ett trähus.

**YXHULTS STENHUGGERI A.B.
Hällabrottet**

LÄROBÖCKER FÖR NYBÖRJARE

SEMPIK-MALMGREN:

- Systematisk kurs i esperanto 1.—
Snabbkurs i esperanto 0.60

F. SZILAGYI: Kurs i esperanto (illustr.) ... 2.—

F. LINDÉN: Kurs i esperanto 0.90

BUTLER-JANSSON:

- Praktisk lärobok i esperanto 2.—

J. MASSIAK: Lärobok i esperanto för ABF 2.—

E. DAHL:

- Lärobok i esperanto för skolan 2.50

— För skolor och kurser endast 1.25

- Arbetsbok till Dahls lärobok med språk-
-
- byggnadsövningar 0.50

FÖR FORTSATT STUDIUM

H. SEMPIK:

- Högre kurs i esperanto hft. 3.—, inb. 3.75

F. SZILAGYI: Ellernu! 2.60

N. NORDLUND:

- Esperanto-Grammatik 1.50

Prepositionerna i esperanto 0.75

P. NYLÉN:

- Sonoj kaj vortoj en esperanto 1.50

ORDBÖCKER

Nyckel till esperanto 0.10

NORDLUND: Esperanto-Ordbok 1.—

OHLSSON: Dubbel fickordbok hft. 1.50
inb. 2.50

NYLÉN:

Esperantisk-Svensk ordbok, 232 sidor hft. 3.75
inb. 5.—

JANSSON-LINDÉN-GERDMAN:

Svensk-Esperantisk ordbok, 576 sidor hft. 6.—
inb. 7.50

Plena vortaro

Helt på esperanto, 511 sidor inb. 15.—

Fack-Ordlistor Per st. 1.—

Aeronaütika — Armea — Filatela — In-
fanludoj — Muzika

(Radio-terminaro är utgången)

PARLÖRER & HANDBÖCKER

R. PEHRSSON: Svensk-Esperantisk parlör 0.75

N. NORDLUND:

Esperanto-Parlör 1.—

Esperanto-Korrespondens 1.—

P. NYLÉN: Lingva kvaronhoro 0.50

KÄNDA SVENSKA FÖRFATTARE PÅ ESPERANTO

STEN BERGMAN:

- Tra sovaĝa Kamĉatko, illustrerad 4.50

FOLKE BERNADOTTE: La fino 2.75

SELMA LAGERLÖF:

- Gösta Berling hft. 6.—, inb. 7.50

Infanoj de Betlehem 0.75

La ringo de la generalo 2.—

AUG. STRINDBERG:

- La konscienco riproĉas 0.60

Pasko 1.50

HASSE Z: Humora novelaro 2.—

SVEDA ANTOLOGIO redigerad av Rektor Sam Jansson. Litteraturhistorisk översikt av fil. d:r Bj. Beckman. Antologin omfattar tiden 1880—1920 och presenterar våra mest berömda författare från Aug. Strindberg till Anders Österling.

432 sidor. Stor oktav. Förstklassig utstyrel.

hft. 8.50 Inb. Kr. 10.—

Prenumerera på

Svenska Esperanto-Tidningen

till årets slut endast Kr. 2.50

Heroldo de Esperanto

fr. o. m. 1 okt. 1947 Kr. På förfrågan

Literatura Mondo

för 1947 Kr. 9.—

Upplysningar och katalog över litteratur,
tidningar m. m. erhålles gratis.

10 % FÖR PORTO TILLKOMMER VID ORDER UNDER 10:— Kr.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

Fack 19071

Stockholm 19

Postgiro 578

